

PRÁVNÍ POSTAVENÍ SPORTOVNÍCH TRENÉRŮ V ČESKÉ REPUBLICE

DAVID KOHOUT*

Abstract: **Legal Position of Sport Coaches in the Czech Republic**

This article seeks to review the legal position of sport coaches in the Czech Republic. It examines the general legal framework for their activity in terms of the applicable public and private law regulation. More specifically it looks into the contractual basis of their relationship with sport clubs and individual athletes, which is very variable in terms of the types of contracts used under the Czech law and usually using other types of contracts than employment contract. The reason for this can be seen principally in the absence of specific sport-based type of contract, which would be foreseen for such legal relationships in the Czech Republic (in contrast to a number of other countries, which adopted legislation in this respect). From another perspective, this article also discusses the impact of internal regulation of sport associations on the performance of coaches' duties in the respective sport discipline. This regulation also has significant impact on the coaches as it governs the system of their licencing and thus sets out eligibility criteria for exercising their profession.

Keywords: coach; sports law; sport; sports contracts

Klíčová slova: trenér; sportovní právo; sport; smlouvy ve sportu

DOI: 10.14712/23366478.2019.3

ÚVODNÍ PŘEDZNAMENÁNÍ

Z hlediska společenského a mediální vnímání sportu se zdá být obsazení pozice trenéra nejen v kolektivních sportech jednou z klíčových premis cesty za sportovním úspěchem. Trenér má ve sportu¹ v obecné rovině přispívat k rozvoji výkonnosti sportovců a tím pomoci dosáhnout i kolektivních zájmů jejich sportovních klubů prostřednictvím těchto, v daných klubech, oddílech či střediscích, registrovaných

* JUDr. David Kohout, Ph.D., je vedoucím oddělení pro zahraniční styky Právnické fakulty Univerzity Karlovy, vědeckým pracovníkem Centra mimosoudního řešení sporů tamtéž a členem Sboru rozhodců Fotbalové asociace České republiky.

¹ Srov. též dokument Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy: Přehled odbornosti pro žadatele o akreditaci vzdělávacím zařízení v oblasti sportu. Dostupné online na: <<http://www.msmt.cz/file/48228/>>. [cit. 31. 10. 2018].

sportovců.² Těmito kolektivními zájmy je ve smyslu obecného soutěživého³ rozměru sportu především prezentace jména vlastního klubu/oddílu⁴ (popř. v rámci sportovní reprezentace vlastního státu) a zvýšení jeho popularity jakožto moderní alternativy středověkých a raně moderních ideálů slávy na poli válečném a milostném.

Velmi trefně toto vystihuje M. Colucci, když píše: „*Mají neskutečnou odpovědnost za posouvání svého týmu k úspěchu. Motivují hráče a pomáhají jim naplno rozvinout svůj talent, učí je fotbalové dovednosti a pomáhají hráčům maximalizovat jejich talent a vybrousit virtuozitu těch nejlepších hráčů. Jsou společenskými vzory a jako takoví mají důležitý vliv na chování hráčů jak na hřišti, tak mimo něj.*“⁵

Tento text si však klade za cíl představit pozici sportovních trenérů z ryze pragmatického pohledu právního rámce jejich fungování pro jednotlivé sportovní organizace v kontextu smluvního rámce této činnosti a specifík sportovního prostředí v České republice. Je zde nutné mít na paměti, že trenérská činnost se v dnešní době realizuje v celé řadě forem. Trenéři působí u klubů či reprezentačních výběrů věnujících se kolektivním sportům i sportům individuálním. Tréninková činnost se uskutečňuje v případě sportovců, kteří se účastní soutěží organizovaných zastřešující organizací⁶, i v případě sportovců, kteří mají ryze osobní výkonnostní ambice mimo účast na sportovních utkáních či soutěžích⁷. Podporují sportovce na ryze amatérské úrovni, kdy vykonávají svou činnost na dobrovolnické a mnohdy smluvně bližší neregulované bázi. Jsou však i trenéři, kteří za svou činnost od klubu získávají dílčí odměnu, avšak hlavním zdrojem jejich příjmu je činnost zcela jiná. Na nejvyšší úrovni se pak můžeme setkat s osobami, které výkon „trenérského řemesla“ mají jako hlavní zdroj svých příjmů a jedná se tak v jejich podání o profesionální výkon trenérství. Všechny tyto modalities je možné ucho- pit po stránce obecného právního rámce pro jejich uskutečňování, stejně jako z pohledu případné interní regulatoriky sportovních odvětví, která nezřídka mají vlastní doplňující předpisy pro podmínky výkonu trenérské činnosti v příslušném sportu.

² Sportovcem příslušejícím ke sportovnímu klubu můžeme rozumět podle § 2 odst. 3 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, především „každou fyzickou osobu, která v daném kalendářním roce skutečně vykonává sportovní činnost, pro kterou je u sportovní organizace evidována“.

³ V dnešní době však postupně více a více komercionalizovaného rozměru sportu.

⁴ Termín oddíl je v tomto smyslu užíván pro složku klubu zpravidla bez vlastní právní subjektivity, který je organizačně vyčleněn v rámci vnitřní struktury klubu. Příkladem může být např. Tělovýchovná jednota Turnov, z. s., která v rámci jednotné právnické osoby (spolek podle § 214 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník – dále jen „OZ“) uvádí v rámci své vnitřní struktury 20 různých oddílů pro jednotlivé sporty – např. aerobik, box, florbal, musherství. Jiným případem mohou být sportovní oddíly, které jsou od svého mateřského klubu právně odvislé ve formě tzv. pobočných spolků podle § 228 a násl. OZ. V takovém případě sice disponují oddíly vlastní právní osobností, ale jsou ve své existenci právně závislé do značné míry na svém „hlavním spolku“. Jako příklad mohou sloužit jednotlivé sokolské jednoty, které jsou sice odvislé od celostátní České obce sokolské, ale mají vlastní právní osobnost – např. Tělocvičná jednota Sokol Vsetín, pobočný spolek.

⁵ COLUCCI, M. *Foreword*. In: VANDELLÓS ALAMILLA, J. F. *Football Coach-related Disputes. A Critical Analysis of the FIFA Players' Status Committee Decisions and CAS Awards*. B. n.: Sports Law and Policy Centre, 2018, s. 11.

⁶ Zastřešující organizací je míněna sportovní asociace (ve sportovní praxi vždy spolek), ať již se jedná o asociaci typicky na úrovni celostátní (např. Fotbalová asociace České republiky – dále jen „FAČR“), či úrovni mezinárodní (např. Union of European Football Associations – dále jen „UEFA“), která organizuje podle vlastních herních a soutěžních pravidel příslušnou soutěž.

⁷ Viz např. fitness trenéři.

V české odborné literatuře již bylo poměrně hodně napsáno o právním postavení aktivních sportovců s přihlédnutím k historickému i současnému právnímu stavu v kontextu soudní rozhodovací praxe, a to především v oblasti kolektivních sportů.⁸ Právnímu postavení sportovních trenérů však doposud nebyla věnována ucelená pozornost.⁹ Jejich postavení je oproti aktivním sportovcům v praxi českého sportu rozmanitější, i když hlavní principy jejich faktického fungování jsou do značné míry nakonec obdobné. Jedním z podstatnějších rozdílů může být především interní regulace pro činnost sportovních trenérů z hlediska sportovních asociací, např. licencování těchto osob. V České republice však, na rozdíl od právní úpravy (velké většiny) evropských zemí, nefunguje systém centrální státní registrace trenérů jako zvláštní státem uznávané kategorie regulovaných „sportovních odborníků“.

1. SPORTOVNÍ TRENÉŘI V ČESKÉ REPUBLICE Z HLEDISKA OBCENÉHO PRÁVNÍHO RÁMCE JEJICH ČINNOSTI

Právní řád České republiky s pojmem „sportovní trenér“ operuje jen v omezeném rozsahu a nikde jej nedefinuje. Z kontextu je však zřejmé, že z pohledu právní úpravy je profese trenéra zohledňována spíše jen jako kategorie ekonomické činnosti. Základní právní předpis, který je v České republice zaměřen specificky na oblast sportu, tj. zákon o podpoře sportu, je spíše jen jakousi kompetenční normou veřejnoprávního charakteru.¹⁰ Ve svém § 1a obecně proklamativně stanovuje, že „základními prioritami v oblasti sportu je podpora sportu dětí a mládeže a jejich trenérů a podpora sportovních reprezentantů České republiky“, a v dalších ustanovení obecně ukládá Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy vytvářet vhodné podmínky především pro činnost trenérů dětí a mládeže. Funkci trenéra zmiňuje zákon dále již jen v kontextu připravovaného „*rejstříku sportovních organizací žádajících o podporu ze státního rozpočtu podle § 6b nebo 6c a sportovců, trenérů a sportovních zařízení, na jejichž činnost se žádá o poskytnutí této podpory*“ (§ 3 odst. 1 písm. j)).¹¹ V současné době

⁸ Srov. zejména PICHRT, J. (ed.). *Sport a (nejen) pracovní právo*. Praha: Wolters Kluwer, 2014; JURKA, H. *Právní úprava profesionálního sportu v České republice a v zahraničí*. Praha: Wolters Kluwer, 2018.

⁹ Srov. např. i jejich úplné opomenutí ve výčtu fyzických osob vyskytujících se v oblasti sportu: KU-BÍČEK, J., *Sport a právo*, s. 99. Dostupné online na: <https://is.muni.cz/el/1451/podzim2013/np2330/um/44387142/0_Sport_a_pravo_2c_skripta_2c_Jiri_Kubicek_2c_2012.pdf> [cit. 31. 10. 2018].

¹⁰ Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

¹¹ Tj. v rámci výzev dotačních programů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy je možné žádat též o prostředky za účelem podpory trenérů ve sportovních klubech (na neprofesionální úrovni), popř. pro účely zajištění sportovní reprezentace České republiky. K tomuto je možno pro bližší osvětlení využít citaci z důvodové zprávy k návrhu novely zákona o podpoře sportu z roku 2018 (sněmovní tisk č. 241/0): „*Oproti dosavadnímu znění zákona o podpoře sportu nedochází k rozšíření účelu, ke kterému má být dotace na podporu sportu sportovními organizacemi poskytována. S ohledem na existující interpretační problémy se navrhuje pouze upřesnit, že výdaji na podporu sportu, na něž může být agenturou dotace poskytnuta, jsou oprávněné výdaje na činnost sportovních organizací spojené s podporou sportu zaměřenou zejména na podporu sportu dětí a mládeže, sportu pro všechny, sportu zdravotně postižených osob a na podporu úspěšných sportovních reprezentantů České republiky, tedy prioritami v oblasti sportu stanovenými zákonem o podpoře sportu. Druhově rozlišení oprávněných výdajů na činnost sportovních organizací stanoví agentura v programech, na základě kterých bude podporu v oblasti sportu poskytovat. Typicky se přitom*

projednávaný návrh novely zákona na podporu sportu (sněmovní tisk č. 241/0 z roku 2018) na tomto opomíjícím přístupu nic nemění, uvedené pravomoci Ministerstva by „pouze“ měly přejít na nově vytvářenou Národní sportovní agenturu.

Český přístup je v ostrém kontrastu k úpravě trenérské profese na Slovensku, kde byla vtělena do zvláštní zákonné úpravy zákona č. 440/2015 Z. z., o športe. Podle něj se sportovní trenér počítá za tzv. „sportovního odborníka“ (§ 6 odst. 1 písm. a)), který má tuto pozici oprávnění zastávat teprve okamžikem zápisu do veřejného „registru osob ve sportu“.¹² Podobně jako v České republice, jak bude dále podrobněji rozvedeno, počítá však slovenská úprava s mnohostí právních forem výkonu takto registrované trenérské činnosti. Jedná se o tyto modaloty: výkon činnosti na základě živnostenského oprávnění, na základě smlouvy o výkonu činnosti sportovního odborníka, na základě pracovněprávního vztahu či jiného pracovněprávního vztahu, jako dobrovolník či zcela bez smluvního základu (§ 6 odst. 3).

Z tohoto výčtu se českýma očima jeví jako nejzajímavější úprava smlouvy o výkonu činnosti sportovního odborníka, jež je jako specifický smluvní typ zákonem o športe v § 49a upravována.¹³ Předepisována je pro ni písemná forma s tím, že jejími podstatnými náležitostmi jsou stanovení druhu činnosti (v tomto našem případě trenérské, druhů sportovních odborníků je však více), odměny a doby, na niž je smlouva uzavírána. Ta může činit maximálně 12 měsíců, s možností opětovného uzavření smlouvy (bez omezení počtu opakování, což může být podstatným znakem odlišujícím tento smluvní typ od pracovněprávních vztahů na dobu určitou¹⁴). Maximální počet hodin, které může sportovní odborník podle tohoto typu smlouvy pro klub vykázat, je 30 hodin týdně a 12 hodin v průběhu 24 po sobě jdoucích hodin. Tento typ smlouvy také obsahuje zákaz zahrnutí konkurenční doložky pro dobu po skončení platnosti smlouvy, kterou je možno ukončit dohodou či výpovědí se standardní výpovědní dobou 15 dní od písemného doručení výpovědi, není-li ve smlouvě ujednáno i jiný možný způsob ukončení smlouvy. Na smlouvu se pohlíží jako na tzv. jiný pracovněprávní vztah ve smyslu § 1 odst. 3 zákoníku práce, z něž se enumerativním výčtem na smlouvu o výkonu činnosti sportovního odborníka vztahují některá ustanovení (o minimální mzdě, ochraně při práci a dále vybraná ustanovení z úpravy dohod uzavíraných mimo pracovní poměr – především obecné vzájemné povinnosti smluvních stran a odpovědnost za způsobenou škodu).

Slovenský zákon také dává výslovné oprávnění národním sportovním svazům, aby pro sportovní odborníky (v tomto případě trenéry) předepisovaly požadované podmínky odborné způsobilosti, v což můžeme jistě zahrnout i vnitřní svazové systémy licencování či proškolení trenérů na různých úrovních (§ 16 odst. 2 písm. i)). Obsah školení trenérů je pak dále prohlubován v § 83, kde se pro trenéry určuje 5 různých kvalifikačních stupňů, jež mohou získat cestou vzdělávacích programů poskytovaných školskými subjekty či sportovními svazy.

---

bude jednat o úhradu nákladů spojených se zajištěním trenérů, rozhodčích, dopravy na sportovní utkání apod.“

¹² Nad tento rámec zná zákon o športe např. i kategorii „instructor športu“ jakožto zvláštní druh sportovního odborníka (§ 6 odst. 1 písm. a)).

¹³ K smluvním vztahům ve sportu na Slovensku obecně srov. § 31 a násl. zákona č. 440/2015 Z. z.

¹⁴ Srov. § 48 zákona č. 311/2001 Z. z., zákonník práce.

Jak již bylo uvedeno výše, v České republice v současnosti žádná výslovně stanovená legislativní vodítka k právnímu rámci fungování trenérů nenalezneme. Bylo a je tudíž ponecháno na právní praxi, jak vztahy mezi trenéry a sportovními kluby či dalšími subjekty uspořádá. Situace je tak ne nepodobná úpravě postavení aktivních sportovců v celém spektru jejich možných postavení. Lze proto souhlasit s J. Kubíčkem, když uvádí, že „*vzájemné vztahy mezi sportovními subjekty vykazují velkou míru autonomie podobně jako právní úprava postavení sportu. Pro značnou rozmanitost jednotlivých vztahů (kolektivní sporty / individuální sporty), postavení sportovců (profesionál / poloprofesionál / amatér), charakter vztahů (osobní / obchodní) nebo délku vztahů (smluvní dlouhodobé – hráčské / pro jednotlivou akci – pořadatel, rozhodčí) je tato oblast velmi členitá.*“¹⁵

Z pohledu sportovců se totiž setkáme v České republice se situací, která, dá se říci, překlenuje legislativní vakuem dlouhodobou praxí posvácenou soudními rozhodnutími. V kolektivních sportech se historicky setkáváme s tím, že sportovci vykonávají svou činnost pro klub nikoliv ve formě zaměstnanců, nýbrž ve formě osob samostatně výdělečně činných. Hlavní důvody, které k tomu vedou, lze v krátkosti shrnout takto: systém odměňování za sportovní výkony je mnohdy odvozen od sportovních výsledků a obsahuje systému smluvních bonusů či naopak malusů, s čímž standardní pracovníprávní úprava nepočítá; problematika „pracovní doby“ u sportovců je vysoce variabilní a vymyká se pracovníprávnímu standardu; špatná využitelnost stávající úpravy řetězení pracovních smluv na dobu určitou; problematika výpovědních důvodů podle pracovního práva, která pro oblast sportu mimo jiné znevýhodňuje případného zaměstnavatele, jemuž by mohl dát hráč kdykoliv výpověď, byť do jeho angažování třeba klub na přestupovém trhu investoval nemalé finanční prostředky.¹⁶ V neposlední řadě se ze sportovních kruhů ozývá, že podřazení sportovců pod zaměstnanecký režim by přineslo klubům nemalé finanční obtíže vzhledem k zvýšeným nákladům na pojistné odváděné za zaměstnance zaměstnavatelem.¹⁷ To vše vedlo praxi k jiné cestě úpravy smluvních vztahů v kolektivních sportech než cestou smluv podle zákoníku práce.

Lze mít za to, že judikatura českých soudů posvěcující v oblasti výkonných sportovců v kolektivních sportech tento stav je odborné veřejnosti poměrně známá. Vůdčím rozsudkem pak zřejmě je rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2011, spis. zn. 2 Afs 16/2011, v němž soud shledal následující:

„Činnost sportovce se pojmovému vymezení závislé činnosti sice velmi blíží, nicméně nedosahuje její intenzity. Jakkoliv se totiž stěžovatel musel při své činnosti řídit pokyny svého smluvního partnera (klubu – ,zaměstnavatele‘) a měl právo od něj dostávat pří-

¹⁵ KUBÍČEK, c. d., s. 133.

¹⁶ Srov. k tomuto např. STÁDNÍK, J. *Sportovní činnost a závislá práce*. In: PICHRT, c. d., s. 80–82; či GRIGUŠ, J. *Vyváženost práv a povinností mezi sportovní organizací a sportovcem v zákone o sporte*. In: BARANCOVÁ, H. – OLŠOVSKÁ, A. (eds.). *Súčasný stav a nové úlohy pracovního práva*. Praha: Leges, 2016, s. 367–369.

¹⁷ PICHRT, J. *Profesionální sportovec zaměstnancem?* In: PICHRT (ed.). c. d., s. 16. S tímto je nyní konfrontován sportovní sektor na Slovensku, kde by k 1. 1. 2019 měly být za zaměstnané sportovce kluby odváděny odvody na pojištění v plné výši. K situaci na Slovensku a obavám spojeným s touto otázkou srov. SEPEŠI, P. *Závěry okružního stola k téme odvodov profesionálnych športovcov – zamestnancov*. Záznam a závěry diskuze v rámci kulatého stolu na konferenci „Šport a právo 2018“. Dostupné online na: <http://www.ucps.sk/Zavery_okruhleho_stola_k teme_odvodov> [cit. 31. 10. 2018].

slušnou sjednanou odměnu, zejména v povinnosti sportovce vykonávat práci , v pracovní době nebo jinak stanovené nebo dohodnuté době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě‘ je činnost profesionálního sportovce natolik specifická, že se omezením plynoucím ze zaměření a výslovné reglementace zákoníku práce vymyká. Z povahy věci je totiž zřejmé, že součástí výkonu činnosti profesionálního sportovce není pouze účast na utkáních, případně trénincích, svého klubu, nýbrž i řada dalších aktivit, které jsou nezbytné jednak pro stoprocentní připravenost daného sportovce [...] a také z důvodů marketingových zájmů klubu (reklamní akce, autogramiády, setkání s fanoušky atp.). V konečném důsledku je proto obtížně představitelné, aby specifická činnost profesionálního sportovce v běžící sezóně byla svojí povahou slučitelná s takovými instituty zákoníku práce, jako jsou třeba nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směny, přestávky v práci na jídlo a oddech, dny pracovního klidu anebo práce přesčas. I kdyby však tato úskalí byla tvořivou aplikací zákoníku práce překonána, je na smluvních stranách, aby i z důvodů obtížné použitelnosti zákoníku práce na činnost stěžovatele, zvolily jinou smluvní úpravu, byla-li podle soukromého práva možná. [...] Lze tak učinit dílčí závěr, že činnost profesionálního sportovce není jednoduše podřaditelná pod pojem „závislá práce“ ve smyslu zákoníku práce. Nelze proto vyloučit, resp. dokonce považovat za protiprávní, uzavírání i jiných než pracovních smluv mezi sportovci a jejich kluby. Tento závěr lze ostatně opřít i o faktickou situaci, kdy je v praxi obecně akceptováno, že profesionální sportovec může – z daňového hlediska – působit též jako OSVČ [...]. K odklonu od této obecně akceptované praxe by proto musel existovat velmi silný důvod, spočívající např. ve výslovné změně zákonné úpravy. Jinak totiž lze argumentovat i prostřednictvím určité míry normativní síly fakticity.“¹⁸

Tuto dlouhodobě konzistentní judikaturní linii českých soudů potvrdil a dále prohloubil i nedávný rozsudek Nejvyššího správního soudu v případě fotbalového útočníka Davida Lafaty ze dne 13. 7. 2017, spis. zn. 6 Afs 278/2016-54. Řízení fakticky v tomto případě rovněž jako v případě předešlého rozhodnutí vzešlo z problematiky aplikace daňových předpisů na oblast právních vztahů ve sportu. Sportovec totiž danil své příjmy jako osoba samostatně výdělečně činná vykonávající tuto činnost na základě živnostenského oprávnění. S tím je oproti OSVČ vykonávající tzv. svobodné povolání spojeno daňové zvýhodnění spočívající v tom, že jako živnostník si může osoba uplatňovat tzv. výdajové paušály až do výše 60 % svých příjmů (maximálně do výše výdajů 600.000 Kč), zatímco v případě svobodných povolání je tento paušál stanoven hranicí 40 % příjmů (a maximálně do výše výdajů 400.000 Kč).¹⁹ „Živnostenský model“ se tak z hlediska daňové optimalizace jeví jako výhodnější, čehož proto David Lafata využíval a byl v držení živnostenského oprávnění pro svou činnost fotbalového hráče (a nutno dodat, že takto postupuje v praxi České republiky většina profesionální sportovců nejen v kolektivních sportech).

Tento postup Davidovi Lafatovi vytkl finanční úřad v rámci daňové kontroly a uložil mu dodanit cca. 870.000 Kč a uhradit k tomu daňové penále ve výši cca. 174.000 Kč.

¹⁸ Srov. odst. 28 a 30 citovaného rozsudku.

¹⁹ Viz § 7 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu.

Fotbalový útočník s tímto nesouhlasil a cestou opravných prostředků dospěl s tímto sporem až k Nejvyššímu správnímu soudu, jenž se v rozsudku vyjádřil následně:

„Legální definici nezávislého povolání ani výčet činností, které pod daný pojem spadají, žádný právní předpis neobsahuje. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2011, čj. 8 Afs 56/2010-73, č. 2571/2012 Sb. NSS, ve vztahu k obsahu tohoto pojmu lze podřídně využít § 22 odst. 1 písm. f) zákona o daních z příjmů, kde se v souvislosti s daňovými nerezidenty operuje s pojmem nezávislá činnost. Při vědomí, že některé z tam uvedených činností je třeba považovat za podnikání podle jiných právních předpisů (architekt, lékař, inženýr, právník), lze za nezávislá povolání považovat např. výkonné umělce, sportovce, jejich trenéry, rozhodčí, artistry apod. Pro zmíněné profese je charakteristická kreativita a samostatnost při volbě způsobu, jakým bude dosaženo předem stanoveného výsledku.

Živností se dle § 2 živnostenského zákona rozumí ‚soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem‘. Aby byla určitá činnost živností, je nutné kumulativní naplnění všech uvedených podmínek. Nelze přehlédnout, že uvedená definice se do značné míry překrývá s definicí podnikání dle § 2 odst. 1 obchodního zákoníku. S určitou mírou zjednodušení je tedy živností podnikání za podmínek stanovených živnostenským zákonem. Dle přílohy č. 4, bodu 74 nařízení vlády č. 278/2008 Sb. je obsahem náplně živnosti volné ‚Provozování tělovýchovných zařízení a organizování sportovní činnosti‘ mimo jiné též ‚[č]innost výkonných sportovců, případně rozhodčích, provozovaná samostatně a za účelem dosažení zisku‘. V § 3 živnostenského zákona je uveden taxativní výčet činností, které nejsou živnostmi, přestože svým obsahem mohou naplňovat všechny znaky podnikání. Jedná se zejména o činnosti, jejichž výkon je regulován zvláštními právními předpisy. Činnost výkonných sportovců v tomto výčtu zahrnuta není. […] Nejvyšší správní soud je toho názoru, že pokud je s ohledem na neujasněnost právní úpravy v zásadě možné vykonávat samostatnou činnost profesionálního sportovce dle § 7 zákona o daních z příjmů buďto jako živnostenské podnikání, nebo jako nezávislé povolání, nelze za daného právního stavu daňový subjekt nutit, aby zvolil ten způsob, který je vhodnější z hlediska fiskálních zájmů státu.“²⁰

Na tomto základě je tak dále petrifikována stávající praxe sportovců, kteří se živí podáváním sportovních výkonů ve prospěch klubů, přičemž je nově soudy napevno dáno i to, že v rámci kategorie OSVČ se připouští obě myslitelné varianty, tj. včetně daňově výhodnější varianty s živnostenským oprávněním.

Úpravě právního postavení hráčů byla v tomto příspěvku věnována výše rozsáhlá pozornost z toho důvodu, že praxe v případě trenérů je velmi podobná, avšak není k ní dostupná takto poměrně ucelená judikatura. Závěry soudů o principu smluvní volnosti ve vztahu k volbě druhu smluvního vztahu je nutné brát *mutatis mutandis* za obecně platné i pro výkon „trenérského řemesla“ v naší zemi. Jistě není důvod uvažovat, že trenérství je výrazně odlišné od principů fungování profesionálních sportovců, co se jejich vztahu s klubem týče.

²⁰ Srov. odst. 28, 29, 35 citovaného rozsudku.

Z hlediska smluvního lze tudíž v případě trenérů a jejich kontraktačních partnerů, tj. v našem uvažovaném případě nejčastěji klubů, v případě individuálních sportů ovšem i jednotlivců jakožto profesionálních sportovců v tenise, lyžování apod., hovořit o široké smluvní volnosti.

V profesionálním a poloprofesionálním sportu se budeme nejčastěji setkávat s trenérskou činností v režimu OSVČ, a to zpravidla se živnostenským oprávněním (volná živnost, srov. výše citaci z rozsudku Nejvyššího správního soudu spis. zn. 6 Afs 278/2016-54). Smluvním základem, jímž jsou tito trenéři vázáni ke klubům či individuálním sportovcům, bude nejčastěji inominátní smlouva podle § 1746 odst. 2 OZ.²¹ Dalším smluvním typem, se kterým je možno se eventuálně též setkat a jenž připouští i judikatura, je smlouva příkazní (dříve též mandátní).²² Z povahy věci nepůjde u trenérských příkazních smluv vykonávat činnosti pro příkazce jinak než osobně, snad s výjimkou toho, že může být dáno oprávnění trenéra některé činnosti delegovat např. na své asistenty.

Forma činnosti trenéra jako OSVČ však není pochopitelně jedinou, kterou můžeme v mnohoúrovňovém sportu v České republice najít. Nepochybně se lze setkat dokonce i s variantami, že v rámci jednoho a toho samého sportovního klubu působí někteří trenéři např. na základě inominátní smlouvy, zatímco jiní trenéři budou vykonávat své povinnosti třeba na základě dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti. Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr jsou v praxi sportovních klubů relativně hojné na nižších úrovních soutěží, které z důvodů ekonomických i výkonnostních neumožňují či nevyžadují angažování trenéra v plném rozsahu. Klasický pracovní poměr se v případě trenérů v praxi nevyskytuje s ohledem na obdobné omezující skutečnosti, jež byly vypočteny výše ve vztahu k hráčským smlouvám.

Z hlediska smluvního zakotvení činnosti trenéra je vhodné dbát v praxi na to, aby byly dostatečně uspokojivě formulovány především podmínky skončení právního vztahu klubu a trenéra. V tuzemských poměrech vrcholných soutěží je spíše výjimkou, aby trenér na své pozici vydržel po celou dobu předvídanou ve smlouvě. Obvykle jsou trenéři tzv. odvoláni z důvodu neuspokojivých soutěžních výsledků mužstva, v některých případech ale může dojít i k předčasnému ukončení z důvodu angažování kouče na trenérskou lavici některého prestižnějšího klubu či reprezentačního výběru. Před orgány rozhodujícími spory ze smluv mezi trenéry a kluby²³ je zpravidla jednou z hlavních sporných otázek otázka finančního plnění klubu vůči trenérovi k okamžiku ukončení smluvního vztahu. Lze proto doporučit, že obě strany by měly věnovat „výstupním klauzulím ze smlouvy“ zvýšenou pozornost už během předkontraktačního vyjednávání, aby tak minimalizovaly následné spory v okamžiku rozvazování smlouvy, kdy už vzájemné vztahy a možnosti racionální dohody nemusí být nejlepší. Již při uzavření smlouvy by mělo být co možná nepřecizněji ve smlouvě stanoveno, za jakých okolností

²¹ Tj. „*Strany mohou uzavřít i takovou smlouvu, která není zvláště jako typ smlouvy upravena.*“

²² Srov. nález Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2006, spis. zn. II. US 686/05. Mandantem/příkazcem je v takovém případě klub, pro nějž obstarává mandatař/příkazník – trenér určité záležitosti spojené s přípravou sportovců.

²³ V praxi jde o orgány jednotlivých sportovních svazů, popř. na mezinárodní úrovni o Mezinárodní rozhodčí soud pro sport se sídlem Lausanne (*Court of Arbitration for Sport*).

může klub či trenér smlouvu vypovědět a jaké to bude mít následky. Lze zvážit vložení ustanovení o okamžitém ukončení právního vztahu, ukončení dohodou, ukončení s výpovědní dobou, práva a povinnosti stran při běhu výpovědní doby, vypověditelnost pouze k určitým termínům v roce, odstoupení atd. Zcela zásadní je v profesionálním prostředí stanovit, zda „propuštěný“ trenér bude mít nárok na vyplacení celé odměny garantované smlouvou až do jejího konce, či zda bude tato částka krácena, popř. trenérovi po předčasném skončení smluvního vztahu další plnění od klubu nepřipadne. Tím spíše je výše uvedené nutno brát v potaz vzhledem k tomu, že trenérské smlouvy v České republice nebývají pracovními smlouvami.

Znění smluv často nad tento rámec může naopak obsahovat i stanovení tzv. opčního práva klubu požadovat u trenéra přednostní prodloužení smlouvy ještě před jejím vypršením, pokud je klub s prací trenéra spokojen. V takovém případě je naopak vhodné již do původní smlouvy jasně specifikovat podmínky, za kterých může být opce uplatňována, zpravidla se vyžaduje, aby odměna trenérovi byla navýšena v řádu několika desítek procent.²⁴

Nakonec by neměla být zapomenuta i v praxi amatérského sportu zcela zásadní rovina, kdy osoba pro klub či sportovce vykonává trenérskou činnost na ryze dobrovolné bázi a bez nároku na jakoukoliv odměnu. V takovém případě neexistuje mezi subjekty ani uzavřená písemná smlouva, ledaže by např. trenér byl členem daného sportovního spolku, což lze považovat za specifický formální smluvní vztah.²⁵ V případě zvláštních situací (např. odpovědnost za škodu, ukončení činnosti trenéra) by bylo nutno přihlídnout k obecnému soukromoprávnímu rámci pro jakékoliv jiné oblasti lidské činnosti či eventuálně k právům a povinnostem člena spolku daného příslušnými stanovami sportovního klubu.

2. INTERNÍ REGULACE ČINNOSTI TRENÉRŮ V RÁMCI SPORTOVNÍCH ASOCIACÍ

Jak bylo základně vymezeno již v úvodní pasáži této stati, činnost sportovních trenérů bývá nezřídka nad rámec obecného právního řádu (resp. přesněji řečeno v limitech jeho dispozitivnosti) dále regulována uvnitř sportovních asociací. Trenérská činnost v jejich sféře vlivu, tj. v příslušném sportovním odvětví, které daná asociace spravuje, je dále usměrňována jak interními normativními předpisy, tak také např. nezávaznými metodickými pokyny. Pokud projdeme strukturu orgánů a odborných komisí sportovních svazů některých nejpopulárnějších sportů v České republice, nalezneme u řady z nich tzv. trenérské komise.²⁶ Jejich oprávnění navazují obvykle na stanovy či na jejich základě přijímané interní předpisy svazů.

²⁴ Srov. Rozhodnutí CAS 2014/A/3852 Ascoli Calcio 1898 S.p.A v. Papa Waigo N'diaye & Al Wahda Sports and Cultural Club ze dne 11. 1. 2016. Dostupné online na: <<http://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/3852.pdf>> [cit. 31. 10. 2018].

²⁵ Založeného na přihlášce za člena spolku a následněm rozhodnutí orgánu spolku o přijetí za člena spolku.

²⁶ Např. Trenérská komise Českého svazu ledního hokeje; v rámci FAČR je možno nalézt tzv. Úsek trenérsko-metodický jako součást Sportovně-technického oddělení; v rámci UEFA má danou oblast na starosti

Tyto interní předpisy a z nich plynoucí požadavky na výkon činnosti trenéra jsou závazné pro kouče v tom rozsahu, v jakém neodporují obecně platným právním pravidlům. Jelikož trenérské smlouvy mnohdy obsahují přímý odkaz na závaznost pravidel příslušné sportovní asociace pro daný právní vztah mezi trenérem a klubem, lze uvažovat v tomto smyslu o jakési „inkorporační klauzuli“, která interní normativní rámec sportovní asociace vtahuje do obsahu vzájemných práv a povinností mezi stranami takové smlouvy. Obecně to platí více pro případy smluvních vztahů hráčů a klubů, které přeci jen bývají sportovními asociacemi více regulovány²⁷, ale též pro trenérské smlouvy mohou být některé asociční regule podstatné.

Výše uvedené je relevantní nejen pro utvrzení vzájemných práv a povinností mezi kluby a trenéry, ale v jistém směru i pro vztah trenéra vůči sportovní asociaci. Dalším podstatným prvkem činnosti trenéra v odvětvích regulovaných do větší či menší míry zastřešujícími sportovními asociacemi je totiž i mandatorní členství trenéra v této asociaci – spolku. Vázanost člena spolku vnitřními pravidly této právnické osoby v nejširším slova smyslu plyne již z § 233 odst. 2 OZ, povinnost člena podřídit se interním spolkovým pravidlům a rozhodnutím spolkových orgánů však bývá standardně zakotvena též ve stanovách těchto právnických osob.

Jako příklad je možno vzít interní rámec fungování FAČR, která ve svých stanovách²⁸ určuje, že trenéři jsou tzv. členy se zvláštními členskými právy a povinnostmi (čl. 9 odst. 4 písm. b) stanov). Členem FAČR se s těmito zvláštními právy a povinnostmi stává fyzická osoba mající již členství ve FAČR „na základě získání trenérské licence v souladu s Řádem trenérů s tím, že tento její zvláštní status vzniká okamžikem, kdy je získání trenérské licence vloženo do centrální evidence členství.“²⁹

Výkon funkce trenéra především na nejvyšších úrovních příslušných sportů (tj. na úrovni výkonnostního či profesionálního sportu) je obvykle vázáno na získání určité formální licence udělované sportovním svazem na základě jeho standardů či standardů daných nadřazenou mezinárodní asociací příslušného sportu.

V případě největšího českého sportovního svazu, co se členské základny týče, FAČR, je hlavním interním předpisem pro činnost trenérů aktuálně platný Řád trenérů Fotbalové asociace České republiky (dále jen „Řád“).³⁰ Ten implementuje nadřazený dokument UEFA, kterým je Konvence o vzdělávání evropských trenérů UEFA (dále jen „Konvence“), k níž se FAČR přihlásila.³¹ Řád FAČR na tuto Konvenci totiž výslovně odkazuje

---

Development and Technical Assistance Committee; mezinárodní hokejová federace IIHF zase zřídila Co-aching Committee.

²⁷ Viz poznámka pod čarou č. 41.

²⁸ Stanovy FAČR účinné ke dni 1. 8. 2018. Dostupné online na: <<https://facr.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy/206?category=1>> [cit. 31. 10. 2018].

²⁹ Čl. 11 odst. 2 Stanov FAČR.

³⁰ Aktuální znění Řádu trenérů je účinné od 1. července 2017. Dostupné online na: <<https://facr.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy/179?category=1>> [cit. 31. 10. 2018].

³¹ UEFA Coaching Convention ze dne 4. prosince 2014. Tuto „konvenci“ přijal Výkonný výbor UEFA (Executive Committee) a jde o specifický vnitrospolkový nástroj UEFA: není pro členy UEFA bezprostředně závazný, pokud se sami nerozhodnou k němu přistoupit, jedná se tedy o určitou paralelu k instrumentům smluvního práva v klasickém mezinárodním právu veřejném s tím rozdílem, že v tomto případě se universum subjektů, kterých se může takováto „konvence“ týkat, vyčerpává s počtem členských národních fotbalových asociací UEFA (v současnosti UEFA sdružuje 55 těchto asociací). UEFA Coaching Conven-

ve svém čl. 1 odst. 3, lze tak dovozovat, že i s ohledem na obecné principy sportovního/spolkového práva a tzv. pyramidální strukturu sportovních odvětví bude Konvence sloužit jako rozšiřující výkladový a aplikační rámec Řádu. V případě, že by ustanovení Řádu nebyla v souladu s ustanoveními této Konvence, podobně jako v případech jiných spolkových pravidel FAČR by bylo možné domáhat se přímé aplikace nadřazeného předpisu UEFA.

Toto obecné pravidlo fungování národních sportovních spolků ve vztahu k regula-tivní pravomoci nadřazených mezinárodních sportovních asociací lze v případě FAČR dovozovat mimo jiné i z přímého závazku v čl. 4 odst. 1 jejich Stanov, v němž se uvádí, že FAČR „je členem FIFA a UEFA. Na tomto základě plně respektuje jejich předpisy, které jsou pro ni závazné, a zajišťuje respektování těchto předpisů svými členy cestou vydávání svých vnitřních předpisů.“³²

S ohledem na omezený rozsah tohoto článku i skutečnost, že v jiných sportech se může dílčím způsobem úprava výkonu trenérské funkce lišit, bude na tomto místě dále poukázáno pouze v krátkosti na hlavní principy regulace vtělené do Řádu FAČR.

Cílem tohoto vnitrospolkového předpisu je v nejširším slova smyslu „vzdělávání trenérů tak, aby bylo možno získat, zachovat a zvyšovat odbornou působivost trenérů k dosažení co možná nejkvalitnějšího tréninkového procesu a pozitivního vývoje ve výkonnosti hráčů.“³³ Za tímto účelem Řád nastavuje systém trenérských licencí jako podmínku výkonu trenérské činnosti v soutěžích organizovaných pod FAČR.³⁴ Licence je oprávněna udělovat FAČR buď samostatně (v případě nejvyšších typů licencí), popř. tuto agendu částečně delegovala na tzv. okresní a krajské fotbalové svazy, které v českém fotbalovém prostředí působí ve formě pobočných spolků FAČR ve smyslu § 228 a násl. OZ.

Licence se člení na ty, které vycházejí přímo z Konvence, a ty, které zavádí sama FAČR. Pro jednotlivé úrovně soutěží je předepisován požadavek na konkrétní druh trenérské licence opravňující osobu funkci trenéra na takové úrovni zastávat, přičemž pro nejvyšší soutěž v kategorii mužů je striktně trváno na licenci typu UEFA PRO, jež vychází z Konvence (pro trenéry brankářů je však pro tuto soutěž předepisována licence „Trenér brankářů A“ založená na licencích FAČR). Pro každý typ licence je stanovován jiný rozsah vzdělávacích kurzů, v případě uchazečů, kteří splňují kritéria určitého počtu odehraných zápasů za národní reprezentační tým a/nebo v nejvyšších soutěžích jednotlivých členských asociací FIFA je možno získat některé typy licencí i ve zrychleném režimu tzv. „fast track“.³⁵

---

tion dostupná online na: <https://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/uefaorg/CoachingCoachedu/02/29/42/76/2294276_DOWNLOAD.pdf> [cit. 31. 10. 2018].

³² Z druhé strany i UEFA zavazuje své členské národní asociace respektovat její předpisy – srov. čl. 7 Stanov UEFA. Dostupné online na: <https://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/uefaorg/General/02/54/12/62/2541262_DOWNLOAD.pdf> [cit. 31. 10. 2018].

³³ Čl. 1 odst. 2 Řádu.

³⁴ Eventuálně dle čl. 4 odst. 5 Stanov FAČR také soutěžích organizovaných na základě smlouvy s FAČR prostřednictvím Ligové fotbalové asociace, z. s.

³⁵ Srov. např. pro licenci UEFA PRO předpokládaný rozsah 543 hodin strukturovaný do mnoha tematických bloků obsahujících teorii, praxi i stáže. Osvojení si znalostí a dovedností je předmětem zkoušek. Viz Příloha č. 5 Řádu.

System licencí je navzájem podmíněn tak, že pro absolvování kurzu licence určitého stupně se zpravidla předepisuje, že uchazeč musí být držitelem licence bezprostředně předcházející nižší úrovni. Licence založené na Konvenci jsou považovány za navzájem uznatelné, ať je vydala jakákoliv z členských asociací UEFA, takže na tomto základě může v české nejvyšší fotbalové soutěži působit např. italský fotbalový trenér, aniž by musel licenci získat v České republice. Licence vyšších úrovní jsou ve své platnosti zpravidla časově omezeny, Řád proto nastavuje pravidla tzv. doškolování trenérů, jež musí každý držitel takto omezené licence absolvovat, aby si svou licenci udržel. Trenérské kurzy jsou ze strany FAČR akreditovány u Ministerstva školství a jejich absolvent při splnění předepsaných povinností obdrží od FAČR jednak „diplom“ a jednak trenérský průkaz a pro nejvyšší soutěže i visací kartu, kterou se může v rámci soutěžních utkání prokazovat.

V celkovém kontextu spolkové regulace (demonstrované na příkladu FAČR) je možno tedy uzavřít, že pro výkon trenérství v rámci regulovaných sportovních/soutěžních odvětví je rámec právního vztahu trenéra ke sportovnímu klubu, popř. k zastřešující sportovní asociaci značně rozšířen právě o tyto spolkové povinnosti. Nejen pro trenéry tak platí, že nestačí, aby uzavřeli svou soukromoprávní smlouvu s klubem jakožto druhou smluvní stranou, nýbrž musí plnit i povinnosti ukládané sportovní asociací. V případě, že by trenér např. nedisponoval pro určitou kategorii soutěží příslušnou licenci či nebyl přes výslovný požadavek sportovní asociace jejím registrovaným členem, jeho smlouva by *de facto* ve vztahu ke sportovnímu prostředí byla neúčinná. Ačkoliv by tak mohl vzniknout na první pohled platný soukromoprávní závazek mezi klubem a „trenérem“, takováto fyzická osoba by nemohla vystupovat na oficiálních pozicích při žádném oficiálním utkání hraném podle soutěžních pravidel dané asociace. Pokud by byla tato pravidla porušena, mohl by naopak být trenér³⁶ a/nebo klub ze strany řídicí sportovní asociace sankcionován na základě disciplinárního či obdobného řádu.³⁷ Dalším možným důsledkem vnitrospolkové neúčinnosti takové smlouvy by mohlo za některých okolností být i to, že by plnění z ní nebylo možno vynucovat v rámci interních kvazi-arbitrážních orgánů, které jinak za účelem zachování smluvní stability v rámci sportovních vztahů sportovní asociace obvykle zřizují.³⁸

Jinou otázkou, v právní teorii i praxi zatím neřešenou, je v takovém případě vynutitelnost plnění z takové smlouvy před obecnými soudy.³⁹ Tj. zda by se soudy striktně držely ustanovení smlouvy, která by nebyla v rozporu s obecně platným právním řádem, či zda by šly nad tento rámec a byly ochotny přihlédnout i k jejímu širšímu kontextu, kterým je celá regulace výkonu trenérské činnosti v předpisech sportovních asociací. Domnívám se, že s ohledem na posouzení institutů a principů namítaných případně v tomto hypotetickém právním sporu jednou ze stran, by se soud musel (i pokud by daná

³⁶ Za předpokladu, že by byl členem sportovní asociace.

³⁷ Srov. např. § 50 Disciplinárního řádu FAČR. Dostupné online na: <<https://facr.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy/221?category=1>> [cit. 31. 10. 2018].

³⁸ Srov. poznámka pod čarou č. 23.

³⁹ Tj. např. byla-li by uzavřena takováto trenérská smlouva podle § 1746 odst. 2 OZ, avšak nebyly by splněny podmínky pro její „účinnost ve sportovním prostředí“, např. pokud by se trenér nemohl aktivně zapojovat do soutěží organizovaných sportovní asociací. Sportovní klub by na základě této skutečnosti hypoteticky přestal trenérovi vyplácet smluvně sjednané odměny.

smlouva neobsahovala přímý „inkorporační“ odkaz na spolková pravidla) tímto širším rámcem meritorně zabývat, a to např. s ohledem na otázky uzavření smlouvy v dobré víře a zákazu prospěchu z vlastní nepoctivosti (§ 6 OZ), či nemožnosti splnění smlouvy od jejího počátku jakožto důvodu neplatnosti smlouvy (§ 579 a 580 OZ).

Při uzavírání trenérských smluv je proto praktické, aby smluvní strany do smlouvy zahrnuly výslovné ustanovení, že trenér je povinen disponovat (nejpozději k určitému datu) trenérskou licenci příslušné kategorie. V případě nesplnění tohoto závazku si může klub ve smlouvě utvrdit, že se z jeho pohledu jedná o takový nedostatek, který jej opravňuje od smlouvy odstoupit podle § 2001 a násl. OZ. To je myslitelné za předpokladu, že většina trenérských smluv je v České republice uzavírána v podobě inominátních smluv podle OZ a nikoliv jako smlouvy pracovní.⁴⁰

Na rozdíl od profesionálních hráčských smluv nemá FAČR nikde daný povinný obsah smlouvy pro trenéry.⁴¹ Z hlediska smluvních vztahů mezi klubem a trenérem tak neexistuje jednotné vodítko toho, jaká ustanovení by měla smlouva obsahovat a na smluvní strany jsou proto kladeny vyšší nároky při sjednávání smlouvy, za jejíž obsah nepřebírá v tomto případě FAČR žádnou odpovědnost. Na rozdíl od profesionálních hráčských smluv nejsou trenérské smlouvy u FAČR ani předmětem registrace, registrují se v evidenci členů FAČR pouze trenérské licence spolu se základními údaji o jejich držitelích.⁴²

SHRNUTÍ

Jak již bylo znát z exkurzu do úpravy trenérské profese na Slovensku, nelze popis české situace předložený v tomto textu zevšeobecňovat i pro situaci v zahraničí. V případě angažování trenérů s mezinárodní prestiží se může stát, že „slabší smluvní stranou“ nebude v takovém případě trenér, nýbrž fakticky klub. Traduje se, že když byl do české nejvyšší fotbalové ligy dojednáván příchod zahraničního trenéra ze západní Evropy, nebyl to klub, kdo předložil návrh smlouvy, ale právě trenér sám, který

⁴⁰ V případě výkonu trenérské činnosti v režimu pracovněprávních vztahů by nešlo v takovémto případě ukončit pracovní poměr s okamžitým účinkem, a to proto, že absence příslušné licence není v případě trenéra porušením právních předpisů nýbrž „pouze“ interních norem spolku (srov. § 55 odst. 1 písm. b) ZP). Z hlediska výpovědi zaměstnanému trenérovi by pak přicházela v úvahu pouze aplikace § 52 písm. f) ZP, „nesplňuje-li [trenér] bez zavinění zaměstnavatele požadavky pro řádný výkon této práce.“ V případě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr by pak přicházelo v úvahu zrušení cestou výpovědi ze strany klubu podle § 77 odst. 4 písm. b) ZP.

⁴¹ K povinným náležitostem hráčské profesionální smlouvy FAČR srov. čl. 18–22 Přestupního řádu FAČR; dostupné online na <https://facr.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy/216?category=1> [cit. 31. 10. 2018]. I tato úprava čerpá z evropského fotbalového prostředí, když implementuje požadavky plynoucí z Autonomní dohody o minimálních požadavcích na standardní hráčské smlouvy (Autonomous Agreement on Minimum Requirements for Standard Player Contracts) ze dne 19. 4. 2012. Dostupné online na: <<https://fifpro.org/attachments/article/5292/Autonomous%20Agreement%20on%20Minimum%20Requirements%20for%20Standard%20Player%20Contracts.pdf>> [cit. 31. 10. 2018]. Ta vznikla na základě evropského sociálního dialogu ve smyslu čl. 155 SFEU, během něž se na pravidlech vtělených do této dohody společně usnesly zástupci UEFA, EPFL (European Professional Football Leagues), FIFPro Division Europe (evropská pobočka organizace zaštiťující fotbalové hráče – Fédération Internationale des Associations de Footballeurs Professionnels) a ECA (European Club Association).

⁴² Srov. § 6 a § 29–31 Evidenčního a registračního řádu FAČR.

základní pracovní verzi smlouvy přichystal a předložil ji k dalšímu jednání. V takových případech může být i zcela vyloučena aplikace právního řádu České republiky, jelikož se (nikoliv pracovněprávní) smlouva řídí právem jiného státu. Na druhou stranu při působení v soutěži organizované pod hlavičkou FAČR (či Ligové fotbalové asociace) ani toto nebude na překážku plné aplikovatelnosti českých spolkových předpisů na pozici trenéra. Trenér tak musí být např. pro nejvyšší fotbalovou ligu v držení předepisované licence UEFA PRO, jíž mohl ale získat u jiné členské asociace UEFA, a plnit k tomu další povinnosti plynoucí z regulí FAČR, UEFA či FIFA. Spolková regulace je tudíž pro sportovní trenéry mnohdy zcela klíčovou otázkou, ať již je jejich právní vztah s klubem založen na jakémkoliv smluvním typu.

Do budoucna lze i v České republice očekávat posun k širší regulaci sportu tak, jak se tomu děje v řadě okolních evropských států. Lze se proto domnívat, že legislativní pozornosti nakonec neunikne ani otázka právní úpravy smluv sportovců a dalších osob na sportu se podílejících, tedy i trenérů. Pravděpodobně tak dříve či později u nás projde proměnou i současný systém výkonu trenérské činnosti z pohledu práva.

JUDr. David Kohout, Ph.D.
Právnická fakulta Univerzity Karlovy
kohout@prf.cuni.cz